

FSR
Fagkonsulent Heidi Roger Martens
Mail: hmr@fsr.dk

Haderslev, den 24. marts 2023

Vedr.: REVU's vejledning om revisors assistance med opstilling af regnskaber

FDR har via fælles medlemmer fået adgang til REVU's udkast til vejledning om revisors assistance med opstilling af regnskaber – i henhold til ISRS 4410.

Grundlæggende hilser FDR vejledninger på regnskabs- og erklærings-/opgaveområdet velkommen. Vi støtter i udgangspunktet som brancheorganisation at understøtte disse bl.a. via motivering af vores medlemmer til at anvende disse vejledninger.

Det fremlagte udkast til vejledning i assistancesager kan vi dog ikke tilslutte os. I den foreliggende form kan vi ikke anbefale vore medlemmer at anvende eller finde instruktion i den. Dette skyldes overordnet, at FDR vurderer, at man tillægger ISRS 4410-standarden (sammen med anden regulering) en for bureaukratisk proces omkring assistanceopgaven, som ved erklæringsafgivelsen ikke medfører en stillingtagen qua den manglende adgang til at udtrykke konklusion om den udførte opgave.

Af ISRS 4410 pkt. 16 fremgår, at revisors mål med opgaven er at anvende sin ekspertise i regnskab og regnskabsafklæggelse til at assistere den daglige ledelse. I denne målbeskrivelse finder FDR ikke, at der hjemmel til at revisor skal foretage vurderinger eller udføre specifikke målrettede handlinger, udover anvendelse af sin ekspertise – herunder brug af sin professionelle dømmekraft i overensstemmelse med Revisorlovens § 16.

FDR vurderer ved tolkningen af ISRS 4410, at revisors grundlæggende handlinger/opgaver omfatter:

1. Accept af kunde og opgave – jf. pkt. 24
2. Forståelse af opgaven og kunden – indenfor de områder, som er relevant for den specifikke opgave (planlægningsniveau) – jf. pkt. 28, samt aftaleforhold jf. pkt. 25
3. Assistance med opstilling af regnskab på grundlag af virksomhedens registreringer – jf. pkt. 29 og 30 – samt sikre, hvorledes registreringsgrundlaget er tilvejebragt/dokumentationen (f.eks. igennem debitorlister, lagerlister osv.) – jf. pkt. 38 b
4. Overordnet vurdering af indre sammenhænge i regnskabet – jf. pkt. 31. Indre sammenhænge kan omfatte en vurdering af:
 - a. Anlægsaktiver = Afskrivninger
 - b. Omsætning på kredit = Debitorer/Tilgodehavender fra salg
 - c. Lån = Renter
5. Hvis der observeres uoverensstemmelse – en passende reaktion/justering herpå – jf. pkt. 32-36
6. Erklæring/bekræftelse fra ledelsen om ansvaret for regnskabet mv. – jf. pkt. 37

Baseret på ovenstående, er det derfor FDR's vurdering – at det fremlagte udkast til vejledning på området forpligter og stiller krav til revisor udover hvad standarden reelt hjemler og har til formål.

I forhold til konkrete observationer i vejledningen, som anfægtes henvises til nedenstående:

Side	Afsnit	Bemærkninger
Side 8	Væsentlighed	<p>Der lægges op til, at der skal beregnes et væsentlighedsbeløb. Væsentlighedsbeløb fastsættes i erklæringsager med sikkerhed bl.a. med henblik på, at verificerer hvornår et forhold skal påvirke erklæringen jf. ISA 705.</p> <p>Da man ved assistance ikke kan udtrykke konklusioner og samtidig ikke pålægges at udføre opgaver der sikrer at forhold observeres, synes der ikke at være hjemmel til at kræve fastsættelse af væsentlighedsgrænse.</p> <p>Væsentlighedsgrænsen i ÅRL § 13 er et ansvar der påhviler den daglige ledelse i deres dispositioner og præsentationer i årsrapporten. Revisors stillingtagen til denne type væsentlighed sker ud fra de almindelige ikke kvantitative principper om professionel dømmekraft i Revisorlovens § 16.</p> <p>Der synes således ikke at være hjemmel til at kræve fastsættelse af et væsentlighedsbeløb i assistancesager.</p>
Side 9	Afstemninger/sammenhænge	<p>Vejledningen bør præcisere, at afstemninger er relevante – men ikke er omfattet af assistanceopgaven med revisor som udførende/ansvarlig for denne aktivitet – men revisor alene sikrer at grundlaget for regnskabet er baseret på afstemninger.</p> <p>Området kan med rette beskrives som: Afstemninger/Opgørelser = Registrering i bogholderi = Regnskabspost</p> <p>Herved forstås, at regnskabsposten er baseret på virksomhedens registreringer og at registreringerne er baseret på opgørelser og afstemninger.</p> <p>Opgørelser og afstemninger sikrer bl.a. nøjagtighed og fuldstændighed, hvorfor dette element efter FDR's vurdering ikke er hjemlet i ISRS 4410, da vi jo netop i erklæringen oplyser, at vi ikke har verificeret nøjagtigheden og fuldstændigheden. FDR medgiver, at revisor i praksis vil teste for dette underliggende grundlag for registreringerne qua den professionelle adfærd – men dette ses ikke hjemlet i ISRS 4410 og bør derfor enten fremgå af vejledningen eller helt udgå.</p>

Afsluttende bemærkes, at FDR bifalder en vejledning på området – men vejledningen bør i højere grad opbygges på hjemlede krav – med udgangspunkt i ISRS 4410 og Revisorloven, særligt tolkningen af lovens § 16 – og et praktisk orienteret afsnit omfattende anbefalelsesværdige aktiviteter/handlinger, som allerede i dag ses i praksis hos langt de fleste godkendte revisorer udførelse af assistancesager.

Umiddelbart forekommer det, at vejledningen ophøjer nuværende praksis til *ultimate* krav til udførelse – hvilket er u hensigtsmæssigt, idet revisors professionelle dømmekraft og almene skepsis herved elimineres igennem en uheldig mekanisering af handlinger og overvejelser. Risikoen herved er, at revisor i langt højere grad arbejder ud fra en tjekliste-baseret tilgang og derved ikke forholder sig objektivt kritisk i forhold til observationer.

FDR bistår gerne i det fortsatte arbejde med vejledningen, idet området er særligt relevant for en betydelig del af FDR's medlemmer.

Med venlig hilsen

FDR | FORENINGEN DANSKE REVISORER

Per Kristensen
Statsaut. Revisor, bestyrelsesformand

Jesper Præst Olsen
Statsaut. Revisor, fagkonsulent